

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYEKEN:		VIDÉKEN:	
Félévre . . . 6 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III.
Megyévére . . 2 kor. — III.	Megyévére . . 4 kor. 50 sz.	Megyévére . . 4 kor. 50 sz.	Megyévére . . 4 kor. 50 sz.

Felolós szerkesztő és lapfelfelügyelő:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter Lamprecht-palota, földszint az udvarban hátul.

Szent István napján.

Az első, a nagy király emlékeztet, a ki bölcs kezével a polgárosulás útjára vezette a magyar nemzetet — minden esztendőben megünnepli ennek az országnak a népe. Emlékezünk ez ünnepi napon mi is az első királyra, ki koronás fővel először országglott a magyar nép felett s a ki mint Árpád véréből való vér, fájának jövődjéért jóságos kezekkel munkálkodott.

Emlékezünk mi, a késő ezredének nemzedéke, a sok vérrrel, könnyel, honfi sóhajtással megszentelt magyar föld ezidőszertint lakói. Emlékezünk és emlékezésünkre borot vet a keserűség árja, a mely elfogja a mi sziveinket.

Ime, egy ezredév vihara után, ezer esztendővel az után, hogy István királyunk megerősítette vérrrel szerzett hazánkat, olyan idegen a hármal halom és négy folyó határain belül a magyar. Olyan idegen és olyan elhagyott, hogy nyelvéért kell folytatni ré-

mes küzdelmeket, hogy ezer esztendőn keresztül karddal is törvénykönyvbe ígatott jogaiért valóságos pokolharcot kell vivnia. Körülötte a kárörvendő ellenség milliója. Egy segítő kéz nem nyul feléje, de ezer, meg száz-ezer kész az első pillanatban a gyilkoló fegyvert mellének szegezni. Országunk békéje majdnem egy esztendeje felzaklatva — közeletünk rendes menete megzavarva — s ha a kibontakozást akarjuk keresni, felénk jön a szó:

— Mondjatok le vérmes álmaitokról. Temessétek el reménysegeiteket!

Ünnepi hangulatunkból is durván zökkennek ki ezek a szavak, a melyeket a szomszéd császárváros szócsovei üvöltönek felénk. — És mi tétovázva, szinte kétségbeesve várjuk a jövődőt. Várjuk, hogy hátha felvirad s a néma, sötét éjszakából kitalálunk a pezsgő életet adó napvilágra.

Egy reménysugárunk van, a mely mégis biztatja lelkünket. Első királyunk napján magyar

fővárosába érkezett a magyar szent korona ez időszertinti viselője, jó öreg királyunk. Első eset, hogy nemzeti ünnepen magyar fővárosában időzik. Ez a ritka jelenség adja nekünk azt a reménységet, hogy a mi bölcs uralkodónk lelkét dicső elődjének ünnepén megfogja ihletni a magyar nép iránta való igaz tisztelete, mély hódolata. Megfogja ihletni dicső elődjének emlékezete s jóságos lelke megérti, hogy a miért lángoló lelkesedéssel küzdünk és küzdeni fogunk, az a mi legszentebb jogunk, a melyhez ragaszkodunk egészen addig, a míg csak egy magyar él ezen a földön.

A válság.

— Távirati tudósítások. —

Budapest, augusztus 19.

Osztrák ármánykodások.

Az a homály, mely az osztrák politikusok eddigi tanácsadásait fedi, eloszlóban van és ime kiszül, hogy az osztrák miniszterelnök és társai nemcsak a

A reformruha kérdéséhez.

Írta: Fröhlichné Móric Paula.

Látom már, hogy a „teremtés urai” milyen fanyar arcot vágának a kis cikkcske címéhez. Dönnögnek is olyanformát a bajszuk alatt: „Ezek az asszonyok egyebet se tudnak az öltözéknél! És ha nem öltöznek hát irnak róla, hogy bujtogassák felebarát-nőiket a költekezésre!”

Nos, hát a vádaskodás előtt tessék elolvasni azt, a mit írni fogok, azután... azután megengedem, hogy bocsánatot kérjenek. Mert most a fürdőzés évadjában igazán időszerű a női ruházat reformjáról beszélni.

Ischl sétányain gyönyörködve nézi mindenki Odilon asszony igézően elegáns toalettjét s a gyönyörű ruhák láttára az ember önkéntelenül is arra gondol, milyen különösen készülnek a mi asszonyaink fürdőbe. Bizony kileneven százaléka módja felett költekezik, hogy „illő” toalettrel jelenhessék meg a fürdőhelyen.

Nemrégiben megesezt, hogy egy klasszikusan könnyűvérű és pazar család-

nak nőtagja csupán azért rendelt egyszerűen egy tucat diszruhát a főváros egy divatházánál, mert ott kísértett benne az az emlék, hogy hajdanában boldog korában Kóburg Lujza hercegnő is annyi diszruhával érkezett meg Karlsbadba, hogy komornája kénytelen volt két szobát bérelni ruhátára számára. Ilyen agy-rémmel egy igen szegény kegyelmes asszony tizenöt fehér ruhát volt kénytelen megrendelni a leányának, mert nagyon elegánsnak tartották utánozni egy durgazdag livádiai hercegnő leányát, a ki sohasem vett fel másszinű ruhadarabot mint fehérét s kinek gummi sárga cipőjéről és esőköpenyegétől kezdve nemcsak fürdőkosztümje volt fehér, de öltözékeinek összes látható és nem látható darabja.

Lám, ilyen eszdbontó példák mellett senkinek sem jutna eszébe Izabella főhercegnő példáját követni, ki leányainak ruháját otthon varratja a komornával, egyiknek sem jutna eszébe az elhunyt Frigyes német császárné példája, ki valamikor trónörökösne korában foltzott kabátba ment sétálni (az Unter der Lindenen) mert abban az időben Bismarck

magasabb államérdekből (Moltke katonái értendők alatta) nagyon szűkös mérte neki a toalettpénzt. — Ámde a mi hölgyeink Bugacon, Piripócsan másképp gondolkoznak.

Pedig én nem is kívánom hölgyeinkről, hogy az egészen szolid és olcsó német szokásokat kövessék, mert ez is tulzó és izléstelen. Így nem találok elegánsnak egy szép nemesi névvel bíró porosz hölgynek azt az eljárását, hogy egyetlen paktáskával és utiruháján kívül csupán egy másikkal jött fürdőzni (három heti tartózkodásra) Alsó-Tátrafüredre. Még ennél is visszatetszőbbnek tünik fel az a nagyműveltségű bajor hölgy, ki férje után (a ki nagy műszaki vállalkozó) utazott Keletre. Egy hetet töltött Budapesten és bokáig érő uti szoknyáján és flanel bluzán kívül nem hozott ruhát magával; aztán nemcsak így mutatkozott nyilvános helyeken, hanem családokhoz is meghívást kapván, ott még furcsább képet mutatott a gazdag ebédnél ülve a megszokott budapesti elegánsával öltözködött magyar hölgyek mellett.

A női ruha reformját nem kell izléstelen tulságba vinni. Ellenkezőleg, mentül

Michelstädter Utóda

Piacz-utcza 40. sz., Arany János-utczával szemben.

Bevészt szabott árak.

Kizárólag czipóraktár.

Nagy választék.

helyzetnek osztrák viszonylatban való mérlegelésére szoritkoznak, hanem egész haditervet dolgoznak ki, hogy miképpen kelljen Magyarországon nemcsak a nemzeti aspirációkat és függetlenségi törekvéseket, hanem örök időkre a magyar nemzetet tönkretenni. Egy osztrák képviselő a következőkben nyíltan tárja fel Körberék messzemenő tervét:

„Szó sincs róla, hogy a dolgok mostani állánál a magyar obstrukciót más-keppen lehessen leszerelni, mint kiadós engedményekkel. Ez mindaddig úgy lesz, míg az obstrukció erejét érzi és tudja, hogy félnek tőle. Ezeknek a katasztrófa-politikusoknak meg kell mutatni, hogy mily keveset jelentenek. Vajjon a függetlenségi-párt jelenti-e a magyar népet és a magyar nép Magyarországot? A magyarság ma Magyarország lakosságának csak kétötöd része és mégis azt akarja, hogy Magyarországnak tekintsék, mert eddig átengedték neki a hatalmat. A kétötödnek még akkor sincs joga a hadsereg a magyar felére nyelvét rákényszeríteni, ha a hadsereget kettéosztással dualisztikus alapra fektetik.

Szóhoz kell juttatni a többi háromötödöt. Ez csak a választói jog révén és az által történhetik, hogy a többieket is bevonják a felsőbb igazgatásba, a mely most egészen a magyarok kezében van. A háromötöd körülbelül egyenlő részben románok, horvátok, németek és tótok között oszlik meg és hogy többségük megerősüljön, Dalmáciát, mely ugyis a hármaskirálysághoz tartozik vissza kellene kebeleznia a magyar államterületbe.

Ha ma ezek a nézetek, melyeknek valójában sem egyesülési, sem gyüleke-

célszerűbben kell alkalmazni. Az új találmányu reformruha valóságos áldás például a beteg nőre nézve és ha már megszokottak a civat elfogadta, nagyon jól tennék, ha éppen a fürdőhelyen vennék hasznát. Szerintem, a ki egy 4-6 hétig tartó furdózásra készül és nem toalett-versengésből, hanem üdülés céljából megy gyógyhelyre, körülményeihez, társadalmi állásához képest 2-6 öltözékkel és 1-3 kalappal és kiegészítő apróságaival teljesen beárthat. Ezek között első helyet foglal el a szokásos ingbluzzal viselendő kabatos utiruha, ezután következnek egy melegebb és egy könnyebb reformszabású ruha, továbbá egy diszruha, kínai krepp, vagy fulárból. A Szent István napi és másféle ünnepekre, végre tetszés szerint vehető még ebbe a gyűjteménybe egy habkönnyű batiszt ruha a melegebb napokra és egy gyapjukelméjű utcai ruha a hűvösebb időjárásra.

A ki egyetlen kalapot visz, választson sötét tartós diszüt, csak a ki több kalapot vihet, vigyen diszkalapot is, meg egy árnyékot tartó nappalit az utikalapján kívül.

Különbben nekem az a véleményem: kiki úgy öltözzék, hogy megjelenése teljes harmóniában legyen a társadalmi állásával. A piperhős asszonyt — tessék elhinni — komoly férfiember nem veszi komolyan. Pedig hát mégis csak az a döntő fórum! . . .

zési, sem sajtószabadságuk nincsen, politikailag felszabadulnak, a magyar képviselőházban a magyar uralom összeomlik és a jövő magyar kisebbségben édes kevés hely jutna a függetlenségi-pártnak. Többség, mely nem tisztelné annyira a magyar nemzeti jelszavakat, mint a mostani, nem sok teketóriát csinálna az obstrukcióval.

E mellett a már meglehetősen forgalomba jött magyar nyelv mint a legnagyobb töredék nyelve mint közvetítő nyelv megmaradhatna, de a magyarosításnak és a magyar kisebbség hegemóniájának bukni kellene és a birodalom (Reich) számára erők szabadulnának fel, melyek mindig „jó császárhívek” voltak, mint a székely németek, a horvátok és a tótok, kikhez mivelődési helyzetük és válás okokból a panszlávizmus hozzá nem fért. Mesterség volna ezt keresztül vinni, de csak egy bátor rérfiu kell hozzá.”

Ez aztán a gyógyszer; rosszabb a halálnál. Egészen régi osztrák minta, mely azonban soha többé nem fog beválni; Körber urnak előbb felkopik az álla, mintsem ilyet elér. De ha azt hiszik minálunk, hogy Körber ur ezzel a megszabású tervvel beérte, akkor csatlakoznak; Körber ur még tovább ment és még a mostani válság személyes ügyeibe is belemérészkedett; egyenesen megfenyegette császárt, hogy az osztrák Reichsrath ellene fordul és ő is újra lemond, ha Magyarországnak engedményeket adnak vagy ha csak olyan politikust biznak meg a magyar kabinetalkitással, a ki prononcirozott híve a magyar nemzeti jogoknak. Apponyi és Wekerle ellen egyenes állást foglalt és most is kijelentette, hogy nem a békéltetés, hanem a megtörés útjára kell lépni; sőt alkalmas embernek gróf Tiszát nevezte meg, a kit már a múlt alkalommal ajánlott. Jó lenne azt a rendkívüli parlamenti ülést összehívni és ezeket a hallatlan tulkapásokat szóvá tenni.

Kinos jelenet a kormánypárti körben.

Tegnap este a kormánypárti körben Hieronymi Károly és két társa igen kinos jelenetet provokáltak. Hieronymit, a ki Marienbadból hazajövet alighanem Bécsben járt és ott szedte magába a bölcseséget, nagyon kicsinylőleg nyilatkozott a nemzeti követelésekről és annak a nézetnek adott kifejezést, hogy inkább erélyesen kell fellépni, mintsem nemzeti engedményeket adni. Forrásunk szerint Gajary Géza és Kubinyi Géza nagyban kontráztak a belső titkos tanácsos urnak, a ki talán arra gondol, hogy olyanféle vélemények terjesztése előkészítés lehetne a miniszterelnökség elnyerésére.

Miután Hieronymi egyike azoknak, a kiket a király meghallgat, nyilatkozata roppant kinos hatást tett és épen az ő saját

köre, a régi szabadelvűek, nevezetesen: Hegedüs Sándor, Vörös László, Rohonyi Gyula, Heltai Ferenc és Percel Dezső erősen kikelték az ő felfogása ellen és kijelentették, hogy az Apponyi által a Házban kifejtett program, a követelések minimumát jelenti és hogy még ennél is kevesebbet abszolúte nem volnának hajlandók támogatni. A vitakozó társaság széteszlott a nélküli, hogy megegyezésre jutott volna és legfeljebb Hieronymi merithette azt a tanulságot, hogy a kormány képességhez még nem elég Körber vizeiben evezni.

A válság elodázása.

Mindinkább lábra kap az a híresztelés, hogy a magyar válság megoldását októberre halasztják. A bécsi sajtó kapta fel a hírt, mely azóta Magyarországon buzgó hívőkre talált. E szerint a király most meghallgatná a magyar tanácsosokat, visszautazna Bécsbe s majd az angol király bécsi látogatása után döntene a válság sorsa felett, addig természetesen Khuen-Hédervary gr. vezetné tovább ideiglenesen az ország ügyeit.

A válság elodázásának híre nagy elégedetlenséget keltett Magyarországon. Különösen azon politikai körökben, a melyek még a mostani komor napokban sem adták fel a reményt arra, hogy a válságos helyzetből való kibontakozás a király ittléte alkalmából meg fog történni.

Ezek az urak tudniillik azt hiszik, hogy egy népszerű jelölt a minimális nemzeti engedményekkel is képes volna leszerelni az obstruáló ellenzékét, esetleg a parlamenti reform megvalósításának ígéretével. A ki azonban jól ismeri a mai politikai helyzetet, az egy pillanatig sem gondol erre az eshetőségre, mint a hogy nemcsak Magyarországon, hanem Bécsben tudatában vannak, hogy a magyar parlamentáris viszonyokat nemzeti engedmények teljesítése nélkül a rendes mederbe visszatéríteni nem lehet.

Mire való tehát az elodázás? A bécsi sajtó úgy tünteti fel a dolgot, mintha ezt a terminust a magyar pártok tanácskozással töltenék el a kibontakozás módja felett.

Egyetlen egy ok szól a válság elodázása ellen: az ujoncozás kérdése. Mi lesz az idej ujoncozással, ha a magyar képviselőház még e hóban nem ajánlja meg az ujoncoakat. Az ujoncozásnak késő ószre való elhalasztása tömérdek bonyodalmaakra adna okot és megbontaná a legénység kiképzésének taktikai rendjét. Jól tudják ezt az udvari körök és fáznak az ujoncozás elhalasztásától. De hát a német nyelv hegemoniája s a hadsereg egysége mindenek felett áll és meg nem bolygatható.

A szélsőbalon teljesen egykedvűen tekintik az elodázás tervét. Nekik kárt nem okoznak vele, legfeljebb újabb pihenőt. De arra el vannak határozva, hogy ha egy kormányférfiu akadna, ki nemzeti engedmények nélkül próbálná akár most, akár később a helyzet javulását, azt még a bemutatkozásokor lehetetlenné teszik.

Sohasem lobogott a harei tűz oly élénken az obstrukciós táborban, mint most, a midőn ismét nagy ütközetre van kilátás, de hazafias aggodalom sem volt még soha olyan még azok táborában, kik a nemzeti követelmények teljesítését szükségesnek tartják, de azt nyíltan hangoztatni nem merik.

Tolnai Dániel czipőraktára

Piacz-utca 49. szám, postával szemben.

ajánlja ujdonságait a legdivatosabb nyári czipőkben
hölgyek, urak és gyermekek részére.

Lawn-tennis- és kerékpárczipők nagyválasztékban.

A lengyelek Budapesten.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 19.

Magyarország fővárosának lelkes üdvözlésében között vonultak be ma hozzánk a lengyel testvérek, a kiket ezennel mi is szívélyesen üdvözlünk.

Külföldi uralkodókat sem fogadott nagyobb érdeklődéssel Budapest közönsége, mint a lengyeleket, a kik valósággal el vannak ragadtatva a magyarok vendégszeretete által.

A fogadtatás.

Zászlódíszbe borult ma a kerpesi-ut, Kálvin-tér, és a Károly-körút, az ablakok színes drapériákkal vannak díszítve. A három főútvonalon fel az egész a központi pályaudvaron vagy ötvenezer ember tolong s várja türelmetlenül a lengyeleket, a kik ilyen impozáns fogadtatásról bizonyára nem is mertek álmodni.

A fogadó küldöttség, mely több száz főből áll, a Kálvin-téren gyülekezett. A fogadó küldöttség élén Zseni József az Országos Nemzeti Szövetség elnöke áll, a ki a keleti pályaudvaron az üdvözlő beszédet fogja mondani. Ott ügylekezett a 17 fővárosi cigánybanda is, közöttük szabadkai Pega József és Török István, Rác Laci, Rác Pál, Rác Gyula, Oláh Józsi bandája.

10 óra előtt néhány perccel indult utnak az óriási fogadó-bizottság. A tizenhét cigányzenekar felváltva magyar és lengyel nótákat játszott. A közönség lelkesen megéljenezte a menetet.

A keleti pályaudvar előtt, a Baross-téren rengeteg közönség szorongott. Itt nagyszámu rendőröknek kellett fentartani a rendet.

Ugy tervezték, hogy az ünnepélyes fogadtatás a Baross-szobor előtt legyen.

Ma reggel értesült a rendező-bizottság arról, hogy nem ezer lengyel érkezik, hanem hatszáz, a kiket utazásukban a budapesti idegenforgalmi iroda igazgatója, Lang kalauzolta, a ki a kirándulást kezdeményezte és nagy szakavatottsággal vezette.

A rendezőség az utolsó pillanatban elhatározta, hogy a szorongó tömeg dacára a Baross-szobor előtt fogadja a lengyeleket s e végből kinyitották a pályaudvar kolosszális főkapuját.

A szobor körül a bölcsészethallgatók egyesülete, az Egyetemi-kör, az Asztaltársaságok központja, a gépészek és kazánfűtők egyesülete foglalt helyet.

Az érkezés.

10 óra 56 perckor, tehát 26 pernyi késéssel robogott be a 600 lengyel vendéget hozó különvonat. Orkányszerű éljenzés hangzott fel, a Baross-téren tizenhat cigánybanda ráhuzta a Rákóczi-indulót.

A lengyel vendégek a főkapun át kivonultak a Baross-térre. Előttük ment a magukkal hozott 25 tagu lengyel zenekar nemzeti öltözetben. Mikor a Baross-szobor előtt felállottak, a lengyel zenekar a Rákóciit játszotta, mikor abbahagyták, a cigánybandák a lengyel Hymnuszt húzták el s ennek elhangzása után a lengyel zenekar a magyar Hymnuszt játszotta.

Zseni József az Országos Nemzeti Szövetség elnöke mondotta az üdvözlő beszédet, 1000 éves mult köti össze a magyar népet a lengyelrel — mondotta — s ez a kapocs a jövőben sem fog meglazulni.

Kovács Ernő dr. a lengyel klub

nevében beszélt lengyelül, majd Gulyás József az Egyetem Kör nevében. Ezután hatalmas kocsisorban robtak a lengyelek a Margitszigetre, a hol tiszteletükre nagy ünnepély lesz.

VIDÉK.**Halál vadászat közben.**

— Saját tudósítónktól. —

Végzetes szerencsétlenség vetett véget egy derék aradi polgár életének. Ausprung János építész vadászat közben elesett, fegyvere elsült és a golyó megölte.

Ausprung János ezelőtt Probst Mihály művezetője volt, most egy év óta, mint önálló építész működött. Szent István-utca 3 c.) szám alatt lakott s esőndes és nyugalmas embernek ismerte mindenki. Legutóbb a várban kapott megbízást.

Istállókat kellett lakoszobákká alakítani. Ausprung ezzel a munkával volt mostanában elfoglalva. S minthogy a várban volt dolga, tegnap magával vitte kutyáját és vadászfegyverét, hogy a vár körül vadászson. El is ment a temesvári hid felé, a hol neki vadászati joga van. Fegyvere meg volt töltve s a ravasz is fel volt húzva.

Utjában találkozott egy csordával, miért is felmászott a gátra s ott akarta bevárni míg a tehének elvonulnak. Ott állt a dombon és csitította vadászkutyáját, mely dühösen ugatta a teheneket, sőt rájuk is rohant. Egy tehén aztán nekiment a szarvával a kutyának, mely ekkor a gazdája felé hátrált. Fölszaladt a gátra s oly erővel ugrott és lökte meg a domb szélén álló gazdáját, hogy az elvesztette az egyensúlyt és elbukott.

A mint Ausprung elbukott, abban a pillanatban lövés dördült el. A puska neki ütődött agyával a földnek, mire a ravasz lecsapódott és a golyó behatolt a mellébe, a honnan sűrűn patakzott a vér. A durranásra összefutott néhány arajáró kőműves és egy baka, a ki rögtön a várba futott és jelentést tett az esetről.

A katonai jelentése után nyomban kisetett dr. Pick ezredorvos, a ki azonban csak a beállott halált konstatálhatta. Ausprungon már nem lehetett segíteni. A végzetes szerencsétlenségről kiméletesen értesítették Ausprung nejét. A szerencsétlen véget ért építész középkori ember volt, gyermekei nem maradtak.

Öngyilkos cselédeány.

Szenderék Anna hajduböszörményi cselédeány reménytelenül szeretett egy daliás legényt. Hogy azonban a fiú lelke nem hajlott feléje, az Anna leány nagyon elkeseredett s egy kétségessé pillanatában marólugot ivott. Súlyos sérüléseivel aztán behozták a debreceni kórházba, hol rövid szenvedés után tegnap meghalt.

Egyház és iskola.

Javító vizsgák a Svetitsben. A felvételi-, javító- és magánvizsgálatok szeptember hó 1. és 2-án d. e. 8 órától d. u. 3 óráig tartatnak.

Beiratások a Svetits-intézetbe.

A Svetits-intézeti iskolák részére és pedig ugy az elemi, polgári, tanítóképző és továbbképző tanfolyam osztályaiba

1903—1904-ik tanévre a beiratások folyó évi szeptember hó 3., 4., 5. napján — mindig délelőtt 9—12 óráig — lesznek. Az első két napon csak róm. kath. növendékek iratnak be, a harmadik napon más vallású növendékek.

SZÍNHÁZ.

Fenyéri Mór a jeles művész, a ki a nyarat Debrecenben töltötte, tegnap utazott el állandó tartózkodási helyére Budapestre. Fenyéri Mór tudvalevőleg a Magyar Színházhoz szerződött.

Than Györfi Mariska szerződötése. Than Györfi Mariska, a ki az elmúlt színházi szezonban Makó Lajos debreceni színtársulatának volt tagja Krémer Sándor szatmári színgazgató társulatához szerződött s szereplését ma kezdi meg Krémer nyári állomásán Nagy-Károlyban.

UJDONSÁGOK.**Mitrovics Gyula utóda.****Szele György meghívása.**

Debrecen, augusztus 20.

A debreceni hívek tegnap nagy lelkesedéssel töltötték be az egyház egyik nagyemlékü lelkészének Mitrovics Gyulának örökét. Az elenyésző kisebbséggel szemben valóban impozáns többséggel hívták meg a debreceni egyház egyik lelkészi székére Szele Györgyöt, a mindenkitől tisztelt és szeretett lelképásztort. Ószinte örömmel adunk hírt Szele György fényes diadaláról, mert a mint azt több ízben is hangsúlyoztuk, megvagyunk arról győződve, hogy benne minden tekintetben kiváló lelképásztort nyert a fényes debreceni egyház s a ki a hozzáfűzött nagy reményéseket be is fogja váltani.

Szele György a magyar Kálmánista lelkészi karnak egyik közbecsülésben álló tagja. Férfi korának virágjában van. Sokat tanult, benne élt a társadalomban s mint modern ember tisztában van azokkal a követelményekkel, a melyek ma a papi hivatással elválaszthatlan közösségekben vannak. A debreceni egyháznak pedig ilyen lelkészre van szüksége, hogy régi fényességén folt ne essék.

Szele György meghívásáról tudósítónk az alábbiakban számol be:

Reggel 9 órakor már egészen megtelt a nagytemplom a hívek gyülekezésével. A ki csak egy keveset érdeklődött az egyház ügyei iránt, az ott volt, hogy Szele György ügyét diadalra juttassa.

A választó gyűlést Biber József esztári lelkész nyitotta meg. Az egyházmegye részéről ő és Szécsi István lelkész volt az egyházi, Szunyogh Szabolcs és Bernáth István tanácsbírák pedig a világi küldöttek.

Biber József világos és igen szép szavakkal jelentette ki, hogy a mai nap jelentős mozzanata ritkán ismétlődik az egyház történelmében. Mert mikor meghívás útján történik a választás akkor a hívők közössége keresi föl bizalmával az illetőt, a kit arra méltónak talál, ellentétben a választással, mikor a pályázó lelkészek fordulnak a közönség bizalmához. Az egyházi törvények

NÉMETHY JÓZSEF**elsőrangú modern fényképész-müsterme**

Debrecenben, Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht-palota.)

Felvételek mindennap eszközöltetnek, vasárnap és ünnepnapokon is

idevágó pontjait felolvastván, föltette a kérdést: akarja-e Debrecen polgársága, hogy nagytiszteletű Szele György bakan-szei lelkész meghívás útján választások meg néhai nagynevű Mitrovics Gyula lelkész helyére? Az egész nagytemplom azt zúgja: „Ejjon Szele György debreceni pap!” Már ekkor el volt döntve a mai nap sorsa. Ezután arra nézve kért választ az elnök, hogy Szele György lelkész elfogadja-e a meghívást? Dr. Ferenczy Gyula, akadémiai tanár átnyújtotta Szele György nyilatkozatát, melyben örömmel tölti be a diszes helyet megválasztása esetén.

Az elnök most azt a kérdést teszi fel, hogy van-e valaki, a ki nem óhajta Szele György lelkész ur meghívását? S mivel akad néminemű ellenzék, Biber József a választási törvények értelmében felhívja a szavazattal bíró egyháztagokat, hogy az ellenpróba megejtése céljából azok, kik Szele György lelkész ur meghívását nem óhajtják: a kiküldött két egyházi bizottság előtt az egyház tanácsstermében s a tanítók otthonában jelentkezzenek.

A szavazás két szavazatszedő-bizottság előtt folyt le. Az egyiknek elnöke a főgondnok helyett Kulcsár Endre főgimnáziumi tanár, a másiké pedig Szabó Kálmán iparkamarai elnök volt. Bizalmi férfiak voltak: Juhász Ignác, Jóna Dániel, Ferenczy Gyula dr. és Kéki Sándor.

A szavazás félegy óráig tartott. Biber József ekkor hirdette ki az eredményt. A szavazattal bíró 3488 egyháztag közül Szele György meghívása ellen 215 szavazó nyilatkozott, a mi igen csekély létszám az egyhármadhoz 1168-hoz képest. Biber József a megejtett szavazás alapján Szele Györgyöt törvényesen megválasztott debreceni lelkésznek jelentette ki. A hívek lelkes éljenzéssel fogadták Szele György fényes diadalát — s a megválasztott lelkészt táviratilag értesítették.

Szele György az őszi hónapok egyikében foglalja el új állomását, a melyre hívei igaz szeretettel várják.

* Szent Istvánnapi istentiszteletek. A Szent Istvánnapi istentiszteletek sorrendje a róm. kath. templomban a következő: Délelőtt 6 óraker misét mond Pák Emil, 7 óraker misét mond Nyári Ignác, 8 óraker szent mise tartja Poronyi István ny. esperes plébános, 9 óraker ünnepélyes nagymisét tart dr. Wolafka Nándor v. püspök prép. plébános segédlettel s utána ugyan 6 prédikál, 11 óraker szent mise a Svetits-zárda s az elemi iskolák részére tartja Molnár K. D. igazgató, 12 óraker misézik Szabó István. Délután 3 óraker lytánia.

* A gazdasági egyesület kirándulása elmarad. A debreceni gazdasági egyesület, — a mint azt lapunkban is jeleztük, — Erdélybe készült, hogy az ottani nagyobb uradalmakat és mintagazdaságokat megtekintse. A mint Rác Lajos egyesületi titkártól, a kirándulás rendezőjétől értesülünk, a tervezett kirándulás elmarad, mert a földmívelésügyi miniszter a kirándulásra vonatkozólag semmiféle intézkedést nem tett. E nélkül pedig a debreceni csoport nem indulhatott utnák.

* Hazai fürdők tanulmányozása. Magyarországi fürdők tanulmányozásából tértek haza tegnap dr. Somogyi Zoltán és dr. K. Szalay Béla orvosok. Bejárták az összes hazai fürdőket s különösen hosszasan Erdélyben, mely-

nek kies fekvésű fürdői legjobban lekötötte figyelmüket. Szerzett tapasztalataikat a közönség érdekében fogják felhasználni.

* A jövő évi költségvetés. — Ronesik Lajos városi főszámvevő hetek óta a jövő évi költségvetés összeállításán dolgozik. A költségvetés ma már úgy szólván egybe is van állítva, úgy, hogy a jövő héten teljesen készen lesz és mindjárt szét is küldik a bizottsági tagoknak. A végösszegeket még nem állította össze a főszámvevő, de azt is meg lehet állapítani, hogy a pótdó kevesebb lesz, mint a mennyi jelenleg.

* A mai tanácsülés. Szent István ünnepe miatt elhalasztotta a tanács s az holnap, pénteken lesz megtartva Kovács József polgármester elnöklésével.

* Megszűnt a zárlat Hadházon. Hadházi tudósítónk értesítése szerint Rásó Gyula alispán az állatbetegség miatt elrendelt zárlatot Hadház községben feloldotta s az állatvásárt engedélyezte.

* A világitási-bizottság ülése. A városi világitási-bizottság tegnap délután Körner Adolf elnöklésével folyó ügyek elintézése végett ülést tartott.

* Szerencsétlenség a dohánygyárban. Könnyen végzetessé váló bal eset történt tegnap a dohánygyárban, hol egy fiatal munkásleánynak a dohányapritó kés csaknem elvágta karját. Takács Róza munkásleány ugyanis a dohányvágógép mellett dolgozik állandóan, melyet tegnap is kezel. A szédületes gyorsasággal járó kés alá szakadatlanul kell rakni a dohány leveleket, melyeket kezének lassu nyomásával igazít a gyorsan járó kés alá. Gyors munkája közben keze megcsuszott s jobb keze a kés alá került. Az éles és kevés híján — csuklón felül — csaknem levágta a kezét. A súlyosan sérültet kiszállították a kórházba, hol dr. Hutirai és dr. Katona kórházi orvosok vették kezelés alá.

* Munkaszünet Szent István napján. A folyó évi augusztus hó 20-ára eső Szent István napja, mint nemzeti ünnep, szigorított munkaszünetes nap lévén, folytathatók:

1. Egész napon át a városunkban folytatott ipar- és kereskedelmi üzletágak közül csupán a cukrász és mézeskalácsos, fényképész, iparosok, fürdő intézetek, hírlapok elárúsítása és széthordása, jéggyártás és szállítás, kenyér, képsütemény, tej és gyümölcs elárúsítása és szállítása s ezek árusítására berendezett üzletekből és a pékműhelyekkel kapcsolatosan kicsinybeni elárúsítás céljaira különállóan létesített kereskedelmi üzletekből, azonban műhelyi segédszemélyzet alkalmazása nélkül: nyomdaiparnál a halasztást nem tűrő állami és hatósági nyomtatványok, színlapok, műsorok, gyászjelentések előállításai; szálloda, vendéglő, sör, pálinka, bormérő, kávémérő iparok; szódavíz gyártása elárúsítása és szállítása.

2. Déli 12 óráig: borbély és fodrász iparnál; gyorsaruk fuvarozása, kisiparnál a sürgősen rendelt javítási munkálatok, magánosok által a tűtőhöz sütés céljából vitt tészta és hufélék kisütése, de legfeljebb erre önként vállalkozott egy munkás által végezhető, mézszáros, hentes és kolbászkészítő iparnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás sertéshizláló

telepeken a hizlaláshoz szükséges anyagok szállítása, a sertéseknek a szállítókba behajtása.

3. Délelőtti 10 óráig: Minden a napi élelmezés körébe tartozó cikkek u. m.: zöldségfélék, só, liszt, cukor, kávé, fűszer, bor, thea, rum, csemegék, főzelékek, husneműek stb. elárúsítása, szatócs üzletekben is az elárúsítás és házhoz szállítás.

Az itt elő nem sorolt iparok és kereskedelmi üzletek, tehát a mondott napon reggeli 6 órától másnap reggeli 6 óráig egyáltalában nem folytathatók s illetőleg ki sem nyithatók.

* Térzen a cipészkiállítás. A mai nap délután 4—6 óráig a kiállítás területén az „Egyetértés” zenekara ténzenét tart és a kiállítási-bizottság a kiállítást látogatók szórakoztatásáról ez uton is gondoskodni kíván.

* Vadászterületek bérbeadása. A város Hatvan-utcai (ondódi és ujosztásu) s Varga-utcai (szintén ondódi és ujosztásu) földjeinek vadászati jogát tegnap adta bérbe árverés útján a városi tanács. Az árverés Körner Adolf tanácsnok, Abraham László tiszti főügyész jelenlétében folyt le. A két földterület vadászati jogát a debreceni vadásztársaság vette bérbe. A Hatvan-utcait 300 koronáért, a Varga-utcait 265 koronáért.

* Megnyit a szabók szaktanfolyama. A szabó szaktanfolyam a hó 18-án alakult meg, Belesziin Áthanás szaktanító jelenlétében. A tanfolyamra 23 mester és 2 segéd jelentkezett. Ezek szerint a segédek legnagyobb része a jelen tanfolyamon részt nem vehet, mert a kereskedelmi miniszter rendelete folytán a tanfolyam hallgatóinak száma a 25-öt meg nem haladhatja. A segédek kérelméhez képest az ipartestület a kereskedelmi és iparkamara útján külön felterjesztést intézett a miniszterhez és kérte, hogy a segédek részére a tanfolyam befejeztével egy újabb tanfolyam tartása engedélyeztessék. A miniszter a kérelmet valószínűleg teljesíteni fogja s így a szabósegédeknek is alkalom nyújtatik a tanfolyam hallgatására. A mester tanfolyam a hó 24-én veszi kezdetét, a tanórák pedig a hétfői és keddi napokon d. u. 3—7 óráig, szerda, csütörtök, péntek és szombaton pedig délelőtt 7—12 óráig tartanak.

* Elárúsító keresnek. A kiállítási belépő-jegyek utcai elárúsítására az ipartestületnél jelentkezhetni. Az elárúsítók napi 2—3 korona hasznót szerezhetnek.

* Meglopott kaszirnő. A „Bika”-kávéház egyik kaszirnőjét érzékenyen megkárosította egy ügyes tolvaj. Álkulos segélyével a József kir. herceg-utca 5-ik szám alatt levő lakását kinyitotta és az asztal fiókjában levő 60 korona készpénzt elvitte. Az ügyes kezű tolvajnak sikerült az öt üldöző rendőrök elől megugrani.

* Csallás könyöradományok gyűjtésével. Könyöradományok gyűjtésével sokan valóságos iparszerűleg foglalkoznak. Hamisított könyvek és igazolványok alapján járják be az országot s házról házra mennek. Százakat, sőt ezreket kicsálnak így a jótékonyágukban tévutra vezetett polgároktól,

melyet azután saját céljukra fordítanak. Végh Gyula h. főkapitány, a társadalom eme veszedelmes szipolyói ellen erélyes lépésre határozta el magát s csakis azoknak fog gyűjtésre engedélyt adni, a kikről előzetes távirati kérdézősködésére megnyugtató választ kap. Tegnap ilyen módon két esetben rántotta le a leplet. Mindkettőt nyomban letartóztatta s a vizsgálat befejezése után megbüntetés végett átadja a királyi ügyészségnek.

* **Kettős öngyilkosság.** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról a kettős öngyilkossági kísérletről, melyet Tar Mária és B. Nagy Erzsébet követett el. Súlyos betegen szállították őket ki a kórházba, hol azonnal kezelés alá vették. Szerencsére a gyilkos méregből mindketten csak keveset ittak s így felgyógyulásukhoz van remény. Öngyilkosságot életuntagságból követték el.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következő halálozásokat jegyezték be az anyakönyvi hivatalnál: Nagy József róm. kath. 85 éves, Szenderék Anna róm. kath. 19 éves, Gál Sándor ev. ref. 15 éves szabótanonc, Száva Mária ev. ref. 3 éves, Szabó Eszter ev. ref. 4 hónapos.

* **Azok az apróhirdetések,** melyeket a *Debreceni Újságban* megfigyelni a tisztelt olvasóközönségnek napról-napra alkalma van, a magánforgalomnak a leghatalmasabb közvetítő eszközei s ezért mindenki sikerrel felhasználhatja a *Debreceni Újság* apróhirdetéseit álláskeresésre, birtokeladásra, birtokkeresésre, üzleteladásra, üzletkeresésre, mindenféle tárgyak, ingatlan és ingó értékek eladására és bevételére, apró levelezésre, házasság közvetítésére, lakás kinalás és keresésre stb., mert ebben a rovatban *tíz szöveg negyven fillérért lelet hirdetni.* Minden további szó négy fillér. A hirdetés a kiadóhivatalban, Lamprecht-palóta adható fel. *Vidékről* postautalványon küldhető be, mert a szelvényre ráfér az apróhirdetés szövege, vagy levélben, a melyben a hirdetésre szánt összeg levélbélyegeken is mellékelhető.

* **Uri fehérenemű,** gallér, kézelő, nyakkendő, zsebkendő, harisnya, fog-, köröm-, haj- és ruhakéfék, illatszertápany, minden faj fésűs választható, legolcsóbban beszerezhető Bartha Kálmán főtéri üzletében. *Gyermek és női napernyők féláron.*

* **Szülők figyelmébe.** Egy, legfeljebb két I-ső, II-od vagy III-ad osztálybeli tanulót teljes el látásra elfogad egy gyermektelen házaspár. *Cim a kiadóban.*

Egy liter denaturált szesz 20 krajcár. Öt liter vételnél 18 krajcár. Tóth Kálmán fűszerüzletében.

TÁVIRATOK

A király Budapesten.

Budapest, augusztus 19. A király ma este fél 8 órakor a nyugati-pályaudvar állomásánál megérkezett. Az állomásnál Rudnay Béla r. főkapitány, Márkus

József főpolgármester fogadták. A vasutnál óriási közönség jött össze, a mely lelkesen üdvözölte az uralkodót. A király a tömeg viharos éljenzése között hajtattott a budavári palotába. — Holnap az udvari kápolnában tartandó mise után a Mátyás-templomba megy az uralkodó. A főkapuban Vaszary hercegprímás fogadja. A király a misét és oratóriumot végig fogja hallgatni, azután visszatér a királyi palotába.

Az angol pénzügyi helyzet.

London, augusztus 19. A kabinet szeptember 5-én összegyűl, hogy a pénzügyi rendszerről tanácskozzék. Forster Arnold, az admirális titkára Belfastban kijelentette, hogy míg azelőtt a szabadkereskedelemben hitt, most behatóan tanulmányozta a Camberlain által felvett kérdést és arra az eredményre jutott, hogy a mostani rendszerben igen nagy változás szükséges.

A lengyelek Budapesten.

Budapest, augusztus 19. A lengyel vendégek a mai délutánt a Margitszigeten töltötték el. Lelkes és ünnepélyes fogadtatásban volt ott is részük.

A meggyalázott magyar lobogó.

Zágráb, augusztus 19. Arról a gyalázatos dolgról, a melyről távirataink kapesán tegnap adtunk hírt, tudósítónk a következő mélyen megdöbbentő dolgot jelenti. A mikor a feldühödött nép a magyar zászló ellen izgatott, egy tizenégy éves parasztleány mászott fel az államvasutak előtti zászlórudra és ez a boldogtalan leány tépte le a nemzeti lobogót. A csendőrség éppen abban a pillanatban érkezett a helyszínre, a mikor a szegény leány leakarta tépni a nemzeti zászlót. *A sortűz nyolc golyója találta. Azonnal holtan esett le a póznáról.* Ma este különben Zágrábban is nagy tüntetés volt, de vigyázatból a magyar lobogókat bevonták. — A tüntetésnél a lovasrendőrség főnökét lováról lerántották. — Este azután Zágrábban is helyreállították a rendet. Több részeg, magáról teljesen tehetetlen horvát csavargót letartóztattak.

A török értékek.

Konstantinápoly, augusztus 19. A török értékek egyesítésének kérdésében tökéletes megegyezés jött létre, melyet holnap a minisztertanács elé terjesztenek jóváhagyás végett.

A balkáni dinamit.

Szófia, augusztus 19. Sarafov Boris, a bolgár nemzeti komité vezetője ma levelet intézett a keleti vasutak igazgatóságához. — Ebben a levélben Sarafov fel-

kérte az illető vasutigazgatóságot, hogy a konstantinápolyból induló vonatokra magán utasokat ne bocsássonak föl, mert a fölkelőkre nézve elkerülhetetlen szükség, hogy egyes vonatok ellen merényletet kövessenek el.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, augusztus 19. Ugy a készáruüzlet, mint a határidőüzlet kellemesen tartott irányzatú. Jegyeztetett: Buza okt. 7.36—37. Buza 1904. apr. 7.62—63. Rozs okt. 6.17—18. Zab okt. 5.37—38. Tengeri aug. —. Tengeri májusra 5.04—05.

HIREK

Éjjeli posta.

A tolonc szerencséje.

Csavargóból milliomos.

(Saját tudósítónktól.)

Még januárban történt, hogy az Aggteleki-utcában félig megfagyva, egy Stöller Márton nevű csavargót találtak a rendőrök.

Stöller, a ki zágrábi születésű, 31 éves vasuti munkás, évek óta foglalkozás nélkül csavargott és több ízben meglett büntetve a rendőrség által csavargás miatt, sőt legutóbb ki is toloncolták a főváros területéről.

A napokban egy zágrábi ügyvéd, Liebbein Sándor dr. járt a főkapitányságon és Stöllernek egy kérelmét terjesztette elő.

Az ügyvéd elmondotta, hogy védenének egy Salzburgban lakott dugsgadag nagybátyja halt meg, a ki minden vagyonát — körülbelül 800.000 koronát — a toloncra hagyta.

Érdekes, hogy életében ez a nagybácsi egyáltalán nem akart tudni csavargó rokonáról, a ki többször fordult hozzá anyagi segélyért, de hiába. Még egy garast sem akart adni. A könyörgő levelekre mindig azt válaszolta, hogy a mig élek, addig nem kapsz semmit, ha meghalok ugyanis tied lesz a vagyonom!

Stöller, minthogy majdnem milliomos, visszakar térni Budapestre, a hova sok kedves emlék fűzi.

Folyamodványában, melyben visszatérését kérelmezi, becsületszavára állítja, hogy jól fogja magát viselni, nem csavargó többé és nem fog a rendőrségnek munkát adni személyével.

Leakar telepedni és házat venni.

A rendőrség valószínűleg megfogja engedni visszatérését ilyen körülmények között.

Csalók az utcán.

— Saját tudósítónktól. —

Dacára a rendőrség által indított hajszának és a sajtó figyelmeztetésének még mindig akadnak a közönségből olyan könnyen hívó emberek, a kik az utcán garázdálkodó csalóknak felülnek. Ezek a csalók tudvalevőleg főként zálogjegyekkel és ékszerekkel csapják be áldozataikat, a kik között legtöbb számmal vidékiek vannak, de igen gyakran fővárosiak is vannak.

Most, hogy Szent István ünnepén igen sok vidéki ember is fejtött Budapestre, ezek a csalók bőven találhatnak áldozatokat.

Igy csupán becsapták tegnap délután egy Szolnokról Budapestre jött házaspárt.

Figyelem!

Az őszi áruk elhelyezése miatt összes nyári áruk tetemesen leszállítva. Jó mosó kártonok 17 kr. métere, batizt, zefir 15 kr. métere, angol zefir 90 kr. helyett 47 krajcár.

Asztalos József Debreczen

Kossuth-utca.

A keleti pályaudvar közelében a férjet megszólította egy uriasan öltözött férfi:
— Van 4 darab zálogcédulám 2000 koronát érő értéktárgyakról. El akarok utazni és nincsem pénzem. Vegye meg!

A férjnek eszéigában sem volt a zálogcédulákat megvenni, de az „uri ember” addig beszélt, míg végre 40 forintot adott értük.

A kínálgatás alatt véletlenül arra ment egy másik uriember, a ki megállva végighallgatta a beszélgetést. Majd engedelmet kért, hogy megnézhesse a zálogjegyeket s így szólt:

— Igazán testvérek között megérnek 80 forintot. Ha pénzem volna, azonnal 50 forintot adnék érte.

Ez a véletlenül arra járó ur persze cinkostárs volt, de a szegény vidékiek azt nem is sejtették.

A mikor ki akarták váltani a zálogjegyeket, kiderült, hogy azok nem érnek még annyit sem, mint amennyire el lettek zálogosítva.

Érdekes, hogy tegnap délután 9 panaszt emeltek a rendőrségnek.

× **Szent István ünnepe.** Szent István napján, csütörtökön a budavári koronázó Mátyás templomban tartandó ünnepi nagymiséén Demény Dezső királyi várkaplán „E-moll” miséje kerül előadásra. A magánzólamokat Vavrincené-Erő Anna, Juhász Ferenc és Hoppe Rezső tanár éneklik. Gradualára és offer-toriumra „Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga” és „Boldogasszony anyánk” című régi magyar énekek kerülnek előadásra Bogisch Mihály átiratában, melyeket tárogatón Hiekisch Henrik tanár és Juhász Ferenc adnak elő. A körmeneten katonazenekar vesz részt s előadja Böschafi Jánosnak indulóra átdolgozott régi magyar egyházi dalait. Sem a koronázó Mátyás-templomba, sem az István-kápolnában nem adnak ki belépti-jegyeket s az ünnepi istentiszteleten bárki is részt vehet. Szent István napja alkalmából a fővárosba rándulókra való tekintettel a technológiai iparmúzeum nyitva lesz csütörtökön 9—1 óráig, pénteken 9—1 óráig, délután 3—5 óráig, szombaton 9—1 óráig, délután 3—5 óráig, vasárnap délelőtt 9 órától 1-ig. Ezeket a napokat a gépek is működni fognak, még pedig 10—12 óráig, délután 3 és 5 óra között.

× **A példa hatása.** (Éjjeli express tudósítás.) A látott dolgok szuggesztív hatásáról megdöbbentő bizonyosságot nyújt egy eset, a mely sok gondolkodni valót adhat az emberi lélek kutatóinak. Egy öngyilkosság, a melynek körülményei szinte hihetetlenek. Berlinből írják, hogy egy pap — a miut a városi parkon áthaladt — egy embert látott, a ki éppen revolvert emelt a homlokához és agyonlőtte magát. A pap hiába kiáltott rá és hiába futott hozzá, az öngyilkosságot nem akadályozhatta meg. Ez az eset annyira megrendítette a papot, hogy hazament és szintén agyonlőtte magát. Tette okául megírta hátrahagyott levelében a parkbeli jelenetet.

— Ez az öngyilkosság, írta levelében a pap, annyira hatott reám, hogy nem vagyok képes a halálgondolatával megbirkozni. Unszol, hajt valami, hogy kövessem annak az embernek a példáját. A revolverem itt fekszik előttem — nézem és félek tőle — de huz, huz... és én nem tudok ellentállani...

A mikor a pap holttestét felboncolták, semmiféle rendetlenséget nem konstátáltak a szervezetében.

× **Háború a felhők közt.** (Éjjeli express tudósítás.) Még meg sem odtoták a kormányozható léghajó problémáját, máris jelentkezik a légbeli ágyunaszád. — Egy angol mérnöknek, Bartonnak az agyában született meg ez az újfajta öldöklő szerszám, mely a jövő háborújának akar új teret nyitni. Barton oly léghajót szerkesztett, a mely propelleerekkel van ellátva. Ezek a propelleerek petrolium által hajtva, könnyen mozgatják a léghajót.

A „kosár” 120 láb hosszú s ezen dinamit-ágyuk vannak elhelyezve, a melyekre félelmetes feladat vár. Már az kétségtelen, hogy ha ez a légi ágyunaszád beválik, akkor a jövő háborúja még rémesebb lesz. A pusztá gondolat, hogy a felhők közül lövődöznek, már elborzasztó. Hát még ha az ellenségnek is lesznek ilyen légi ágyunaszádjai s azok összeütöznek és egymást a levegőben pusztítják!... Ezért a találmányáért aligha tüntetik ki Barton urat a Nobel-díjjal.

× **A vörös szekrény kézirata.** A londoni irodalmi körökben egy csodabogár foglalkoztatja most, a mely a maga nemében páratlan. Ez a csodabogár egy regény kézirata, a mely egy szép napon — vörös szekrénybe zárva — postán érkezett egy nagy kiadócéghoz. John Jannehez. A regénynek a szerzője teljesen ismeretlen, de még tájékozott sinek erre vonatkozólag a furcsa küldeményben. Az ismeretlen író még címet sem adott a regénynek. A legkülönösebb pedig a dologban az, hogy a regény — valóságos remekmű. A mikor a kiadó elolvasta, lelkesülten kiáltott fel:

— Husz év óta nem irtak ilyet. Megindult már most a kutatás az ismeretlen szerző után. Ki ő? s miért küldte kitünő munkáját ilyen misztikus módon. A kiadók hasztalanul hívták fel őt hírlapok útján és egyéb módon; hiába keresték a posta révén, a mely a vörös szekrénykét szállította, — anonim ismeretlen maradt. Ekkor a kiadók egy hét tagu írói-bizottságot hívtak össze, négy férfi és három női író, a kik — megkeresték a regényt. Címéül ezt adták: „A vörös szekrény kézirata”. A kiadók néhány részét a regénynek megváltoztatták s a szerzőnek, ha majd jelentkezik, úgy kell bebizonyítania a szerzői voltát, hogy ezeket a változásokat felismerje. A könyv aztán megjelent és — igen kapós. Valósággal kapkodják a különös furcsaságot. Ez kelti azt a gondolatot a közönségben, hogy a rejtélyes érkezés a vörös szekrényben, az ismeretlen szerző s minden, a mi ezzel összefügg, csak — reklám.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A pápa, mint alperes.** Érdekes pöre lesz Nápolyban a kuriának. Milóai nápolyi plébános 400,000 lírát hagyományozott a „uralkodó pápának” s éppen azután, hogy Rampolla bíboros a Vatikán képviselőjéül Galdó ügyvédet nevezte ki, abban az időben, a mikor a pápai szék üresedésben volt, a plébános meghalt. A rokonság most megtámadja a végrendeletet, mert az örökös halála idején nem volt pápa s Rampolla felhatalmazása érvénytelen. A Vatikán ellenben igényt tart és így a pápa mint alperes fog szerepelni.

§ **Pályázat irnoki állásra.** A kir. járás bíróságnál 1000 korona fizetéssel és 420 korona lakbérrel dotált irnoki állás

jött üresedésbe, melyre négy hétig lehet pályázni.

§ **Gondnokság alá helyezett báró.** A dévai törvényszék a bramjicskai illetőségű Jósika Lajos bárót tékozlás miatt gondnokság alá helyezte.

§ **A keszthelyi családirtó.** Ismeretes Leskay Tivadar keszthelyi jó módú kereskedő bünpöre, a ki megmérgezte a gyermekeit, hogy elvehessen egy szép, fiatal özvegyasszonyt. Leskayt elítélték s a nagykanizsai törvényszék porújítási kérelmével elutasította. A pécsi ítéltábla most utasította törvényszéket, hogy hallgassa meg a Leskay által bejelentett tanukat és azután hozzon újabb határozatot a porújítás tárgyában.

§ **Terényi Irma.** A váltóhamisítás miatt üldözött és Londonból hazaszállított Terényi Irma — mint már említettük — ártatlanságát hangoztatja és azal védekezik, hogy őt az elhunyt gróf Gyürky Abrahám felhatalmazta a 900 koronás váltó aláírására, a mint ezt a gróf megtette ezelőtt számtalan esetben. Most, kijelentette, hogy ezt bizonyítani is tudja és pedig gróf Gyürky István-nal. Dr. Perényi István vizsgálóbíró most elrendelte a tanuként bejelentett gróf kihallgatását.

§ **Megtámadott örökség.** A nem rég elhunyt Acél Péter hagyatékának örökösei özvegy báró Wodlián Albertné és özvegy gróf Szapáry Béláné ellen Jakabffy Zoltán egy 850 koronás váltó alapján pórt indított és az aradi törvényszék a tárgyalást szeptember hó 4-ére tűzte ki. Egyszersmind a hivatalos lap mai számában figyelmezteti az ismeretlen örököseket, hogy jogaik védelméről idejekorán gondoskodjanak.

Közönség köréből.*

A magy. kir. államvasutak üzletvezetősége szives figyelmébe.

A Debrecen—nyiregyházi vonalon fekvő Alsó-Józsa feltételes állomásnál a le- és felszálló utasok száma, — kik a közel fekvő tanyák tulajdonosai, munkás és cselédjeiből, a gazdasági tanintézet tanárai azok családjai és a nagyszámú gazdasági tanintézet hallgatóiból, továbbá a katonai lőterre ki- és beutazó katonákból áll — oly nagy, hogy esős és hideg idő esetén, — dacára e nagy forgalomnak — az ör igen kicsi magánlakásába nem férnek be, másrésztől pedig az ör szivesességét, — ki egy igen előzékeny s nagyon szives ember a kit a környék igen szeret s becsülni tudja, — már csak kellemetlenség csinálás szempontjából se veheti igénybe. Esős időben az ör gondosan takarított s tiszta kis lakóházát nem akarja lábbelijével sem bepiszkolni. Nem egyszer történt meg, hogy a közönség zugig megtöltötte az órházat s a közönség fele künn ázni és fázni volt kénytelen. Az ör közlekedéssel többi érdekelt utas társam érdekében is, e helyen kérem fel az üzletvezetőséget, ismerve a lojalitástukat, hogy ezen tarthatatlan állapotot az által segíteni sziveskedjék, — sürgős voltánál fogva mielőbb, hogy itt ez állomáson váróterem építtessék. Ez állomás ünnepnap kirándulók felszálló helye is.

Érdekelt.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

CSARNOK**A Józsefstadti kőkoporsó.**

Rabláncon a hazáért.

— Irta: FARKAS EMŐD. —

— Folytatás. —

Fel is ment panasza a várparancsnoksághoz, de ott üres biztatásnál egyebet nem kapott. Majd megindítják a vizsgálatot, de előbb az utleveleket kell kiállítani. Szegény Vasváry könyezve ment vissza cellájába. Itt azzal az örömhírrel lepte meg a prófusz, hogy ő is kegyelmet nyert, neve csak véletlenségből maradt ki. A gyönyörű emléktárgyból maradt ki. A gyönyörű emléktárgy elsikkasztásáért tehát ezt tartogatták számára vigaszul.

Hanem a baj mindég ajtóstul rohan be. Vasváry a gyufaskatulyákból 50 forintot kuporgatott össze. Céráát gombolyított rá s így rejtegette a szalmazsákjában, hogy legyen legalább utiköltsége. Cellájában egy közönséges fegyenc volt a társa, a ki nagy alázatosságot és hűséget mutatott iránta. Vasváry inasként használta s midőn a fegyenc 10 évi rab-

ságát leülve kiszabadult, szeme előtt gombolyította le a céráát s úgy adott neki 10 forintot az utra saját pénzeszkéből. A fegyenc ezt úgy hálálta meg, hogy a 40 forintot rejtő cérnagombolyagot is ellopta. Ekkép kifosztva, szegény Vasváry könnyes szemekkel örült még a rég epedett szabadságnak is. Barátai azonban nagylelkűen gondoskodtak arról, hogy semmiben se szenvedjen szükségét. Hanem azért még a betegek se voltak olyan szomorúak, mint ő, a mikor utnak indultak.

XXI.

Hazafelé.

A sürgés-forgás általánossá lett az egész várbán. Nemcsak a magyarok kilenc tizedrésze, hanem az olaszok, osztrákok, németek és lengyelek is készülődtek haza, mert nekik is szólt a császári kegyelem. Csak azok voltak szomorúak, a kiknek továbbra is itt kellett maradniuk. Nem sokan voltak, de az ő keserű sóhajtásuk nagyon fájdalmasan vegyült az általános örömbé, a mely épp azért nem is volt teljes.

Mielőtt azonban végkép hátat fordítottak volna a nagy kőkoporsónak, kimentek a temetőbe, hogy megkoszoruz-

zák szegény vértanu bajtársaik sírját. Gyönyörű idő volt. A nap oly fényesen mosolygott, mint egy boldog menyasszony. A fákra madarak éneke üdvözölte őket, virágok illatát ontotta a szellő s a balzsamos levegőt felséges italként szívták magukba. Mily másnak tetszett most elöltük a természet!

(Folyt. köv.)

**Intézeti leány és
fiu kelengyék**az intézetektől kapott előírás szerint
készen kapható és megrendelhető**Donogán és Somossy**Kunz József és Társa utódai
ezeg

fehérenemű osztályában.

Debreczen.

Kistemplom-bazár.

Gróf Dégenfeld József
és dr. Balkányi Miklós
ERZSÉBET szőlőtelepének
elárusító helyisége
Debreczenben
Simonffy-utczai 1. számú városi
bérház 3-ik sz. bolthelyiségében
megnyilt
s naponként
friss csemegeszőlő
olcsón kapható.

Ritka alkalom!
Leszállított árak!

Finom francia batisztdivatos új mintákban
27 és 32 kr.**Francia delinek**divatos új mintákban
37 és 45 kr.**Jó mosó zefirek**

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társadivatáruházában,
Debreczen, Kossuth-utca 11.Menyasszonyi kelengyék és aján-
dék tárgyak nagyraktára.**A nyári idényre,**a legmegbízhatóbb elsőrangú gyá-
rakból, szabadalmazott**Jégszekrényeket.**

Önműködő fagyaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz készülékeket.

Tükrözött kerti golyókat,

Sodrony boritékot

és szabadalmazott

legjobb befűző üvegeket,

a legnagyobb választékban és

legjutányosabb árak mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endreüveg, porcellán, lámpa, ház-
tartási és díszárak nagyke-
reskedése

Debreczen, Piacz-u. 57.

Vendéglői és kávéházi fel-
szerelések.

Épület és portálc üvegezési vállalat.

Képekkel minden nagyrészt egyszerűbbül a legújabbakig.

**Huszonhat éves
magyar fajta ökrborjú**

a kecskési legelőn

(a nagy Hortobágy mellett)

eladó.A borjúk megvétel esetén, beszerelésig
kint tarthatók a legelőn.

Czím a kiadóhivatalban.

Horváth András

szoba- és templomfestő

Debreczen, Piacz-utca 21. sz. alatt
(a Tisza palota átellenében.)Elvállal mindenféle szobafestéseket,
tapetirozásokat, templomok festését, ol-
tárok és szószékek aranyozását a leg-
művészebb kivitelben.

TENTÁ.

Mi Herczeg Salgó és Geiger

TENTÁ.

budapesti tintagyárosok!

nem a „magyar ipar“ megszokott hazafias pártfogására támaszkodva
létesítettük vállalatunkat, hanem saját erőnkben bizvagyártmányaink minőségét azon tökélyre emeltük,
hogy a külfölddel a versenyt bátran kiálljuk.Tegyen egy kísérletet, kérjen Herczeg Salgó és Geiger-féle
író, másoló vagy színes tentát debreczeni elárusítóknál.**MIHÁLY SÁMUEL** papírnagykereskedő, Debreczen Főter 30.
Dréher sörcsarnokkal szemben.

Apró hirdetések.

Díja 16 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott és 4 kr. 2 fillér.
Levélben tudakozásokra postai válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettük.
Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„Kis inayez“ sürgős levele van.

„Gherub“ levele van.

Ajánlat.

A csodákozás valósággal lázba ejti az embereket ha látják, hogy Wallerstein cég milyen olcsón, valósággal kidobja nyári áruit, mint batistokat, kartonokat, ruhaszöveteket stb. az utcára.

Boros Testvérek női-ívet áruházában divatos ruhakelmék, Selymek, Szépek. Divatos jó Estietek. Váznak, Szőnyegek, Jó, olcsó Pajzások. Agyterítők, Piperecikkek.

Utcai kihordásra 1 liter sesteterti új bor 24 kr. Lendlbauer Kálmánál Kenyér-piac 8.

Czimbalom tanítást, végzett tanító, kottából vagy a nélkül is, előnyös árárt elfogad. Czím a kiadóban.

Villamos házi csengők, villámhárítók és telefonok készítését tartós gyors és olcsó kivitelben készít Földvári L. debreceni első elektro-mechanikus, Kossuth-utca 1. szám az udvarban. Javításoknál fél évi, új berendezéseknél másfél évi díjtalan rendbentartás illetve jótállás biztosítatik. Vidékre soron kívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek, felszerelések raktára.

Linoleum és borostyán padlóak kilója 70 kr., parkettfénymáz legolcsóbban. Fazekas Kálmán Hatvan-utca 6. sz.

Három szobás utcai lakás, mellékhelyiséggel kiadó szept. 1-re. Czím a kiadóban.

Három szobás utcai lakás november 1-sőre kiadó. Timár-utca 44.

Két szobás utcai lakás, pinzelakások és istállók olcsón kiadók. Hatvan-utca 53. sz.

Mindenemü női kézi munka himzés, gipür munka, csipke, gyorsan és csinosan készíttetik. József kir. herceg-utca 38.

20 kr. 1 liter sesteterti bor, Czegléd Józsefné üzletében, Czegléd-utca 11.

Czímfestő munkákat izéles kivitelben, jutányos áron készít Zelinger Ede Debreczenben, Darabos-utca 16. sz.

Kereslet.

Egy jó családból való fiú, tanulónak felvétetik Lusztig és Bán fűszerüzletébe.

Egy magános, fiatal nő, házzetetőnői vagy gazdasági állást keres helyben vagy vidéken. Czím a kiadóban.

Kereskedelmit végzett, jó írásu, szolid leány, ki a könyvelésben teljes jártassággal bír, egy helybeli gyárban alkalmazást nyerhet. Czím a kiadóhivatalban.

Pozsgay Vince czégnél fűszeres tanuló teljes ellátással felvétetik Új fehértón.

Szepességre cserét keresek 18 éves leánynak. Czím a kiadóhivatalban.

Egyes újságelárusítók felvétetnek a kiadóhivatalban.

Eladás.

Jókai 100 érintetlen műve 300 koronáért avagy 420 koronáért havi 20 koronás részletekben eladó, eredeti ára 580 korona. Értekezhetni Prelovzski A. térfi szabónál.

A Sámsoni kertben két nyilas szőlő, szép termésel, jó karban lévő pajtával eladó. Értekezhetni Csapó-utca 66. sz.

Boldogkert II. járás 73. számú szőlő kényelmes új házzal eladó.

Poloskák

és más **szobaférgek** kiirtását elvállalom, ugy a falakból mint a butorokból. Saját tártalmányu irtó szeremmel, mely nem éget és nem pécsetel.

SCHWARTZ IZSÓ

Debreczen,

Zugó-utca 7-ik szám.

941 v. k. sz.
1903

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 333/9—1903. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Ujlaki József részére Barcsay Miklós és Simon Ietván debreczeni lakosoktól 110 korona tőke, ennek 1903. évi január hó 15-ik napjától számítandó 6%-os kamatai és eddig összesen 132 korona 90 fillér perköltség erejéig a már fizetett összeg betudásával, árverés tüzési díj 5 kor. 1903. évi január hó 31-én bíróilag lefoglalt és 1181 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1903. évi augusztus hó 21-én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és a debreczeni Homokkertben levő gőzmalomnál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1903. évi július hó 30.

Bódogh,
bírói kiküldött.

A még raktáron levő mosó áruimat u. m. fehér és színes piquétek, angol vásznak, himzett batistok, cosmanósi kartonok árait leszállítottam és nevezett cikkek több százra menő maradékait féláron árusítom el, ajánlom továbbá elsőrendű minőségű rimburgi, hollandi, oreás és czérna fonal vásznaimat, Schroll-féle chiffonaimat, csikós jegyű havasi vásznaimat, női és férfi fehér és színes ajouros vászon zsebkezdőimet, női, férfi és gyermek harisnyáimat és mindennemű rövid áruimat, szolid, olcsó szabott árak mellett.

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Főtér, a nagytőzsde mellett.

Vágó Andor-féle üzlet.

Szenzációs újdonság!

nincs többé

tyukszem fájdalom

megszüntette a

Swaty-féle tyukszem reszelő,

melylyel mindenki fájdalom nélkül, gyorsan és alaposan, minden ártalmas maróhatású folyadékok mellőzésével, eltávolíthatja lábáról a tyukszemét és mindenféle fájdalmas bőrvastagodást. A legelsőbb rangu orvosi tekintélyektől ajánlva. Ára használati utasítással együtt 50 fillér.

Kapható Debreczenben: Mentze Henrik újdonságok áruházában, minden gyógyszerárban, drogeriában és nagyobb fodrászüzletekben. Főgynökség: Krausz & Gersch Brassó.

Nagy raktár viszonteladók részére Balázs Géza fodrásznál Debreczen.

Gépolaj-forrás

megeredt, kilónként 12 kr.-tól feljebb

Neumann Nándor

olaj-, festék-, és szén-kereskedésében
Hatvan-utca 5. Telefon 205.

Próbálja meg egyszer!

és meg fog győződni arról, hogy kizárólag jó minőségű árut; olcsó szabott árak mellett

Mentze Henrik

újdonságok áruházában,

Debreczen, Piacz és Szent-Anna-utca sarkán

szereshető be a legjobban; hol igen nagy választék van háztartási különleges-ségeken, gyermekjátékokban, műiparárakban, piperecikkekben és mindenféle alkalmi ajándékokban.

Péncz-, szivar és cigarettatárcák, kézi bőrdöngők, fényképeretek és tükrök, haj-, ruha- és fogkefék, fogápoló szerek, szappanok és illatszerek, doublé és gyász nyakláncok, brostük és fülbevalók, legyezők, teljes tennis felszerelés, hintaágyak, ugyszintén valódi egyiptomi cigarettapapírok stb.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.